

EPERJESI ÁGNES

Csizmák az asztalon – képzőművészet és politika átfedései a rendszerváltás korában

A szekció előadásainak témáit egy nyilvános beszélgetés során kerestük meg. A beszélgetés 2019. június 12-én zajlott le a budapesti Fészek Művészklubban, Eperjesi Ágnes *Érezze* megtiszteltetésnek című kiállításához kapcsolódva. A kiállítás a neoavantgárd fontos alakjának, Pauer Gyulának az ún. „szépségakcióját” dolgozta fel képzőművészeti szempontból. A 85-ös szépségkirálynő választás esete esszenciálisan jelenít meg egy sor problémát: például a rendszerváltást megelőző piaci fellazulás társadalmi következményeit; vagy a rendszerváltáshoz vezető időszakban szerepet vállaló értelmiség női emancipációhoz való viszonyát; a neoavantgárd művészet nőkhöz és testhez való viszonyát.

A beszélgetés során megfogalmazódott, hogy a képzőművészeti élet rendszerváltás-kori elitje és a rendszerváltás korának értelmiségi elitje nagyon hasonló, férfiközpontú attitűdöt képviselt. A hivatalos nőpolitika és a nem hivatalos, az avantgárd, a demokratikus ellenzék kultúrája a nőkhöz való viszonyuk tekintetében szinte azonos volt egymással. A magyarországi képzőművészeti élet neoavantgárd képviselői éppolyan kritikusak voltak egy női hanggal szemben, mint a normatív, hivatalos politika. A demokratikus ellenzék erős férfiközpontúsággal, a nők kirekesztésével futott neki a rendszerváltásnak.

A rendszerváltás kora, a demokratikus ellenzék és a képzőművészeti élet neoavantgárd figurái – köztük tartozott Pauer Gyula szobrász is – úgy kerülnek most tehát együtt az asztalra, hogy mindegyiküknek köze van az avantgardizmushoz, az ellenálláshoz, mindenhez, ami a szocializmussal szemben valami újat hoz; és mindnyájan a női hangot el nem ismerő, azzal szemben kritikus attitűddel bírtak. A konkrét képzőművészeti példa, amivel az *Érezze* megtiszteltetésnek című performanszban, később kiállításban foglalkoztam, a konkrét átfedések útjait, természetét is megmutatják.